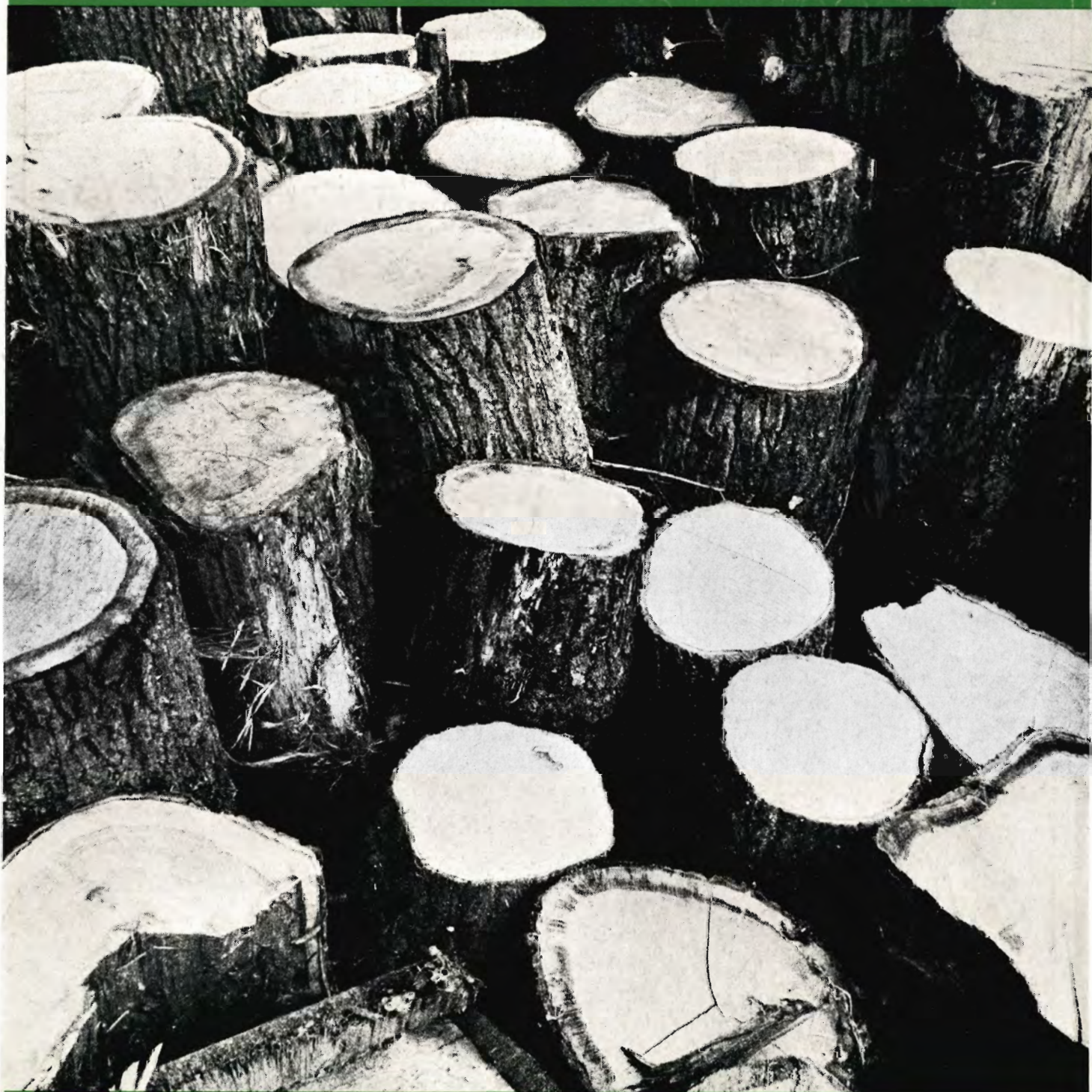

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Juni 1970

6

Tormona 80 fjerner uønsket træagtig og urteagtig vegetation

- **Træagtig:** Til udvisning i løvtræsbevoksninger er Tormona 80 virksomt mod hassel, birk og andre arter. Farve kan iblandes, således at man lettere kan følge virkningen på de behandlede træer. I nåletræsplantager (rødgran) kan birk bekæmpes, uden at granerne skades. Denne behandling bør foretages i juli-august. Tormona 80 kan iøvrigt benyttes til udvisning i nåleskovskulturer – se 859. meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur: »Kemisk udtyndning af nåletræer«.
- **Urteagtig:** Tormona 80 er velegnet til bekæmpelse af skvalderkål, nælde m.fl. Spørg efter Tormona 80 hos Deres sædvanlige leverandør af skovbrugskemikalier.

FERROSAN
PLANTEBESKYTTELSE

HOVEDFORHANDLER: A/S REMEDIA · HOVEDVEJEN 3 · 2600 GLOSTRUP · TELEFON (01) 45 18 11

STØDNITRIT

til bekæmpelse af
rodfordærversvamp
(FOMES ANNOSUS)

- ★ - har hurtig virkning
 - ★ - forhindrer ikke stubbens normale forrådnelse idet den konserverende virkning ophører i løbet af 3 til 6 måneder.
 - ★ - er tilsat rødt farvestof hvorved inspektion af de behandlede områder lettes.
- også aktuel ved hugst af juletræer

AKTIESELSKABET
AGRO-KEMI

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86.
1552 København V.,
Telf.: (01) 12 21 66 *
Postgirokonto: 1964.

Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister
Bredgade 41
1260 København K.
Telf. (01) 11 95 11

Redaktionsudvalg:
Kammerherre Chr. Sehestedt Juul
(formand)
Professor N. K. Hermansen
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Kgl. skovrider Preben Møller
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1970
kr. 45,- (incl. moms kr. 5,-)
Medlemmer af Dansk Skovforening
og bestyrere af medlemsdistrikter modtager
SKOVEN og »Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Forsiden:

Førstlig skulptur
Foto: John Reventlow

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København K.

JUNI 1970

Danskerne trænger til naturbelæring

Der er behov for oplysning om,
hvordan man færdes i naturen

Den nye naturfredningslovs første virkninger har allerede vist sig ved skov og strand*). Der er talt og skrevet så meget om lovens tilbud til befolkningen om at søge den hårdt tiltrængte rekreation i naturskønne omgivelser, og bilismen sørger for resten.

Det bliver utvivlsomt strandejerne, der først og mest får lejlighed til at mærke lovens konsekvenser, men sagen har naturligvis også aktualitet for skovbrugerne og skovejerne.

Man slår da sin lid til den sunde fornuft og det rolige temperament, som danskerne efter alles opfattelse skal være præget af. Kampagnen mod forureningen *kan* desuden komme til at gøre nytte, men det vil nok afhænge af dens udformning og videre forløb. Koncentrerer den sig om industri-spil og oliefyrenes luftforurening, kunne offentligheden gå hen og glemme, at enhver gæst i naturen bærer sit ansvar for, at vort land ikke kommer til at ligne en losseplads – eller en brandtomt.

★

Det er i den henseende interessant at læse, hvad Morgenavisen Jyllands-Posten forleden skrev om problemet. Under overskriften: »Vi skal lære at opføre os ordentligt i naturen« hed det: »Adgangen til de aller fleste skove og uopdyrkede områder er blevet fri. Vi får flere og flere campingpladser og offentlige badestrande. Inden længe bliver begrebet naturparker antagelig en realitet, og antallet af feriehus stiger støt.

En af samfundets hensigter med os er, at vi skal tilbringe en vigtig del af vor stadig rigeligere fritid ude i det fri, i rekreatiomsområderne, for dér at hente legemlig og sjælelig sundhed.

Men vi ved gennemgående for lidt om, hvad vi skal med disse naturherlighede-

der, som tilbydes os i stadig større mængde. Det er et af f. eks. naturfredningens problemer, og det manifesterer sig også over for ejerne af rekreatiomsområderne i form af den ofte uheldige behandling, disse områder udsættes for af besøgende.

Sagen har én side til. Den skovgæst, som kaster de klassiske æggeskaller og papirrester fra sig, flår grenene af den blomstrende busk og jager rugefuglen af reden, volder ikke blot forstyrrelse og skade på naturen, men han har højst sandsynlig heller ikke nær så godt udbytte af sin udflugt, som han kunne have fået med en noget større viden om de friluftsomgivelser, hvori han færdedes.

★

Vi trænger kort sagt til naturbelæring, mere oplysning om, hvordan man færdes i de grønne områder, sådan at det ikke kan ses på den, og samtidig sådan at vi forstår lidt af det, der foregår omkring os. Der er meget få undtagelser fra reglen om, at jo mere man efterhånden lærer om naturens liv på godt og ondt, jo mere spændende finder man det.

Forslaget om at øge naturforståelsen ved en eller form for undervisning er ved at vinde genklang. Det er bl. a. fremsat af Århuskovenes skovrider, dr. agro. Kjeld Ladefoged.

Hans tanke er især den, at adfærd i naturen til gavn for den og til glæde og udbytte for dens gæster burde indføres som fag i skoleundervisningen. Måske kommer det, men foreløbig er en meget stor del af de mennesker, som på fridage begiver sig til skov og strand, voksne mennesker, som i hvert tilfælde ikke har haft mulighed for en sådan vejledning. Naturstier som dem, der eksempelvis er anlagt i Århuskovenene nærmest byen, er et skridt hen ad belæringens vej. Spørgsmålet er blot, hvor meget de udnyttes.

Film er en anden vej, og med fjernsynet som eventuel medvirkende fak-

*) SKOVEN vil være taknemmelig for breve fra læserne om deres erfaringer m.h.t. den nye situation. - Red.

tor er mulighederne store. Walt Disneys dyrefilm, som trods en vis kunstnerisk betonet specialisering er noget af det bedste, der er frembragt i naturfilm-genren, har været enorme succeser. Der er produceret uden skæven til omkostningerne, men mindre ville også kune gøre det.

Af film om vor egen natur findes der ikke ret meget, som er offentligt tilgængeligt. Der findes hos Statens Filmcentral korte naturfilm med emner som skoven, marken, stranden, gøgen m. v., nogle af et kvarters varighed, andre lidt længere. De senere år har imidlertid bragt nogle film, som åbner nye perspektiver for naturkendskab og naturbelæring, men de har hidtil henvendt sig til en begrænset kreds, fordi deres formål har været temmelig specielt.

Det er de film, som produceres og udsendes gennem jagtkonsulentvæsnet og finansieres af jagtfonden. Disse film er optaget af tidligere overjæger Jens Bjerg-Thomsen med assistance af de nuværende jagtkonsulenter, Sv. Lerke-Møller og L. Ahlmann Olesen, et hold, der til virkelig duelighed har føjet en betydelig rutine. Adskillige af deres film har enkeltheder af en kvalitet, som fortæller, at deres præsentation af natur-brudstykker i farver må kunne få et videre sigte end det jagtlige.

Som deres fællesnavn, jagtfilm, siger, er de nemlig fremstillet for jægere og handler hovedsagelig om jagtlige emner.

Det er også i jagtforeningsafdelinger, de – mangfoldiggjort i kopier – forevises. Iøvrigt beskæres de bagefter for det mest jagtprægede og anvendes i skolerne. På den måde har de altså en lidt videre udbredelse og en pædagogisk betydning.

★

Men pædagogisk og samtidig som underholdning i den lødige genre kunne sådanne film få en meget værdifuld mission ved at blive anlagt lidt anderledes. Efter som det godt indarbejdede hold besidder talentet, måtte der være mulighed for, at det ved siden af de rene jagtfilm også forsøgte at lave almene naturfilm i rekreativlivets interesse.

»Tanken er ikke fremmed«, siger en af de nævnte jagtkonsulenter, L. Ahlmann Olesen, Ulfborg. »Det vil kræve en eller anden økonomisk baggrund

begribeligvis, hvis vi skulle virke for andre end jægerne, når vi nu engang er jagtkonsulenter«.

Ahlmann Olesen fortsætter:

»Et folketingsmedlem har engang med forundring spurgt mig, om jagtkonsulenternes arbejde virkelig kun var for jægere. Han mente, at det kunne gavne langt videre kredse. Til det økonomiske problem kommer et andet: det ville være nyttigt, om man fik lejlighed til at lære noget mere om film. Jeg ville meget gerne, da vi nu arbejder med film, have lejlighed til at lære noget mere. Der er masser af ting om komposition, tilklipning og ikke mindst fotograferingsteknik, som jeg ikke kender til, for hvor skulle jeg have lært det? For tiden er der hverken tid eller midler til et kursus af den art for mig, men jeg vil ikke lægge skjul på, at en videre vej med disse film fra naturen interesserer mig næsten mere end noget andet«.

Emnerne er talrige, for filmene kunne fortælle om dyre- og fuglearterne, om forskellige biotoper og arternes samspil dermed og tilpasning dertil. Resultaterne skulle være pædagogiske, men uden den løftede pegefinger, og beskrivende uden at være undervisning. I den nyeste jagtfilm har de omtalte kamerafolk med flere eksklusive enkeltheder, som harenes parrings-

halløj i det grønne og duehøgen, der snapper en unge fra spurvehøgens rede, dokumenteret, at naturfilm kan gøres fængslende.

Får vi naturparker, må vi lære at bruge dem. I andre lande har sådanne parker servicecentre med forevisning af film om det pågældende område. Det har vist sig at være en publikumsucces. Her hos os ville sådanne film tilsyneladende være en opgave for jagtkonsulentvæsnet«.

★

Disse var ordene, til hvilke skal føjes, at statens fjernsyn nok ville være det af massemedierne, der med størst virkning kunne påvirke offentlighedens opfattelse og udbrede respekten for dansk natur.

Dansk Skovforening vil naturligvis efter god evne støtte et initiativ, der fører til (helst regelmæssige) forstlige udsendelser i fjernsynet, og der er ingen tvivl om, at seerne vil være interesserede i sådanne udsendelser, blot det bliver den rigtige mand, der kommer til at stå for kommentarerne. Der skal ikke romantiseres, men tales sagligt og varmt om et stort og rigt emne, der netop efter naturfredningslovens ikrafttræden angår os alle – skovbrugere og skovgæster – mere end nogensinde før. *K.M.*

Den gunstige markedsudvikling for cellulose

De gunstige afsætningsforhold for cellulose med et knapt tilbud af salgscellulose har ført til en prisstigning på 5–6%. Med virkning fra 15. april satte de skandinaviske producenter priserne op på alle kvaliteter papircellulose, men i realiteten får de nye priser ingen virkning før salg i 3. kvartal/2. halvår 1970. Producenterne foretog samtidig med prisjusteringen visse ændringer af betalingsvilkårene, nemlig at fjerne den tidligere kasserafat på 1½%.

Prisstigningen kom på ingen måde uventet. Allerede ved årsskiftet blev det antydnet, at priserne ville blive justeret i foråret. Og efter denne justering, som nu er en realitet, kan man muligvis vente en ny prisjustering i løbet af efteråret. Nedenfor er antydnet noteringspriserne, som de har udviklet sig over en tidsperiode. Det er ikke alle justeringerne, som er blevet foretaget i tidsperioden 1956–1970, der er medtaget her.

Ca-noteringspriser i N.kr. pr. ton (1.000 kg)

Cif. England	1956–57	Nov.	Nov.	Okt.	April
		1967	1968	1969	1970
Bleget langfibret sulfit	1176–1196	999	1048	1219	1280
Bleget langfibret sulfat	1184–1200	1035	1081	1229	1280

(Skogejeren 1970-5)

Forstkandidaternes udlandsarbejde vil fortsat kunne øges

Integrationen bør ikke kun være faglig, men også global

Af T. HEDEGART

Projektleder, Thai Danish Teak Improvement Center

Lamdang, Thailand i maj. SKOVEN har i den sidste tid været forum for flere indlæg behandlende det danske skovbrugs, og dermed også danske forstfolks problemer. Gennem flere indlæg har gået en bekymret tone, hvad angår fremtiden for den danske forstmand.

Nedenstående er tænkt som oplæg til en diskussion, ikke om det danske skovbrugs, men nærmere om den danske forstmands problemer.

Meget citeret har professor Hermansens integrationstanker været. Uden at have hørt eller læst den fulde ordlyd af prof. Hermansens tale på Askovmødet, har jeg fået det indtryk, at den isolation og integration, der omtales, er af faglig karakter. Der er tale om skovbruget som fag. Idet jeg ellers melder mig under prof. Hermansens integrationsfane, vil jeg gerne slå til lyd for en udvidelse af integrations-tanken til at omhandle ikke blot faglig, men også global integration!

Danske forstfolk har relativt gamle traditioner i udlandet. I de senere år er aktiviteten steget ret betydeligt. Ifølge den seneste opgørelse der står til min rådighed (Forstlig Budstikke nr. 23 dec. 67) arbejdede i november 1967 ikke mindre end 15 pct. (66 personer) af de aktive danske forstkandidater i udlandet. Af disse 66 personer var 65 pct. beskæftiget i såkaldt u-landsarbejde. Antallet af udlands-kandidater må siden være steget ret betydeligt – især blandt unge og yngre kandidater – og stigningen er hovedsageligt faldet på u-landsarbejdet.

Meget tyder på, at danske forstkandidaters udlandsarbejde – og især u-landsarbejde – fortsat vil kunne øges. Der ligger et utal af skovbrugsopgaver og venter verden over, og forstfolk efterspørges dels gennem nationale og internationale u-landsorganisationer, dels gennem private firmaer.

Danske udlandskandidater har især gjort sig gældende inden for træforædlingsarbejde. Dette er ingen tilfældighed, men skyldes at dansk skovtræforædling har haft gode internationale kontakter og et vågent øje for de muligheder, der ligger i udlandet. Men der skulle ikke være nogen grund til, at danske forstfolk ikke skulle kunne gøre sig gældende på mange andre felter, både i selve skovbruget og i dertil knyttede industrier.

Ingen bekymringer for fremtiden

I den løbende u-landsdebat har man ofte fremhævet nødvendigheden af at anlægge globale betragtninger. Vil danske forstfolk gå ind for dette princip, kan en stor del af deres bekymringer for fremtiden falde bort. Et godt forsøg på at opretholde den nødvendige kontakt med udlandskandidaterne blev gjort af den såkaldte »Arbejdsgruppe« (som vi forøvrigt længe ikke har hørt noget fra). Under Sekretariatet for teknisk samarbejde med udviklingslandene blev for ca. to år siden nedsat et rådgivende forstligt særudvalg.

Men sagen fortjener efter min mening større interesse, både fra Forstkandidatforeningens og fra skovbrugsundervisningens side. Forstkandidatforeningen har ikke blot en anselig del af sine medlemmer siddende i udlandet, men vil gennem en mere aktiv udlandspolitik have en chance for at løse mange af de problemer, der i dag melder sig for dens medlemmer.

Hvad angår skovbrugsundervisningen kan vi snart nærme os det punkt i diskussionen, hvor det spørgsmål må rejses, om vi overhovedet bør opretholde en dansk skovbrugsundervisning. De få kandidater, der virkelig er brug for i dansk skovbrug, kunne sikkert produceres billigere på anden vis. Situationen kan altså kort skitseres

således: På den ene side stagnerende betydning af dansk skovbrug, og dermed følgende overproduktion af danske forstkandidater. På den anden side et stort og formentlig stigende behov for forstligt uddannede folk i ud- og specielt u-lande. Konklusionen turde ligge lige for: Aktiv foreningspolitik i udlandsarbejdet og omlægning eller tillempling af uddannelsen (hvis man altså ikke vil vælge at nedlægge den).

International uddannelse

Som nævnt er det især u-lande, der i denne forbindelse er tale om, hvilket igen hovedsageligt vil sige subtropiske og tropiske skovbrug. Naturligvis kan u-landsskovbrug ikke slås over en kam, men mange problemer og forhold er parallelle i mange u-lande. Var det ikke muligt at give den danske skovbrugsundervisning fornyet berettigelse ved i større grad at lægge den an på uddannelse til løsning af de foreliggende opgaver, og dermed gøre den danske forstkandidat mere konkurrencedygtig på det internationale marked? En direkte opdeling af skovbrugsstudiet i en national og en international (subsidiært u-lands-) linie ville være et drastisk skridt at indlede med. Derimod kunne man tænke sig en gradvis tilnærmelse til sagen, gennem afholdelse af flere kurser for eksempel i samarbejde med u-landsorganisationerne, indførelse af en bedre orientering i tropeskovbrug og udviklingsøkonomi i undervisningen, og åbning af muligheder for de studerende til at forberede sig specielt til arbejde i u-landsskovbrug. Dette kunne for eksempel ske ved at give tilladelse til, at distriktsophold henlægges til u-landsskovbrug, måske på allerede eksisterende projekter (i samarbejde med Mellemfolkeligt Samvirke?) eller ved at ansøre til optagelse af u-landsskovbrugsproblemer på emnelisten for »Stor opgave«.

Jeg forudser den indvending, at det ikke kan være Danmarks opgave at uddanne forstfolk til u-lande. Dette spørgsmål hører hjemme i den principielle u-landsdebat, og skal ikke behandles her. Blot vil jeg påpege, at ved anlæggelse af den ovenfor nævnte globale synsvinkel vil en sådan opgave ikke falde unaturlig. Hovedsagen i ovenstående er imidlertid, at danske forstkandidater ved at gå mere aktivt

Mindst en brand pr. dag i skoven

Skødesløshed tilintetgør millionværdier, ødelægger naturskønhed og koster dyr og fuglevildt livet

Dansk Skovforening sendte i maj denne pressemeddelelse til de danske dagblade:

De første skovbrande har allerede hærget. Drenges leg med tændstikker medførte brandskade på 10-15 ha af Nybæk Plantage ved Blokhus. – I Ebberup Skov ved Osted ødelagde ilden et stort areals unge grantræer. – En nyplantning i Ulvedalene i Jægersborg Dyrehave er blevet raseret af ilden, fordi nogle drenge havde klippet trådhegnet i stykker, var trængt ind i plantningen og havde tændt bål. – I Tisvilde Hegn slukker brandvagterne en brand hver eneste dag i denne tid. Statistikken viser, at netop disse forsommermåneder bringer flest skovbrande. I weekends og på de dage, hvor mange har tid til at komme ud i naturen, stiger risikoen for brandødelæggelser. Skovgæsternes tankeløshed og skødesløshed er stor – og uforståelig.

ind i ud- og specielt u-landsarbejde ikke blot kan løse en del af deres egne problemer, men oven i købet kan gøre det på en spændende og nyttig måde.

P.S. Efter d. 19-5 at have afsendt ovenstående indlæg til SKOVEN har jeg modtaget et par »betænkninger« med anbefalinger på linie med de ideer, jeg har søgt at give udtryk for.

Det drejer sig om »Betænkning om Danmarks samarbejde med udviklingslandene, afgivet af det af regeringen den 2. april 1969 nedsatte udvalg. Betænkning nr. 565. København 1970, hvori det hedder: »Det er udvalget bekendt, at Planlægningsrådet for de højere uddannelser har nedsat et udvalg, der bl. a. har til opgave at undersøge mulighederne for inden for visse uddannelser at indføre særlige valgfrie fag med sigte på, at de studerende senere kan komme til at arbejde i et udviklingsland.

Idet man iøvrigt afventer Planlæg-

»Dansk Skovforening og Det danske Hedeselskab retter en indtrængende henstilling til alle skovens gæster om at overholde det forbud mod tobaksrygning på lyngklædte arealer og i nåletræsplantager, som er gældende overalt fra 1. marts til 31. oktober,« siger afdelingschef, skovrider B. Steenstrup, Hedeselskabet. »Mange års målbevidst indsats og store skønhedsværdier kan på få minutter blive lagt øde ved skovbrand, og de fleste af disse brande skyldes ubetænksomhed. Mange katastrofale skader er opstået ved uforsigtighed fra vejtrafikanter side, uden at de skyldige nogen sinde har opdaget den skade, de har forvoldt.«

Det står næppe mange klart, at en skovbrand ikke blot medfører enorme økonomiske tab, men at den også koster store mængder af vildt og fugle livet. De fleste danskere er dyrevenner, men den skødesløse skovgæst, som banker sin pibe ud i det tørre græs, kaster sin cigaret fra sig eller omgås tændstikker med uforsigtighed, kan blive skyldig i hundreder og atter hundreder af dyrs lidelser og død.

I vid udstrækning har aviserne benyttet dette materiale, enten ved direkte citat eller som inspiration til en reportage, lad os håbe, at det vil hjælpe. - Red.

ningsrådets stilling til dette problem, finder udvalget det af interesse, om sådanne valgfrie fag kunne indføres inden for de fagområder, hvor Danmark har eller kan tænkes at have særlige forudsætninger for at yde ekspert-bistand.

Desuden har jeg modtaget de af Forstkandidatforeningen i forbindelse med studieplanudvalgets udkast til en ændring af skovbrugsundervisningen udsendte papirer. Disse sidstnævnte papirer – som er dateret marts 1970 – har jo godt nok mistet noget af nyhedens interesse, men som udlands-kandidat er man ikke forvendt, hvad forbindelsen til Forstkandidatforeningen angår . . .

Det glæder mig naturligvis heri at se vendinger som » . . . et årligt kursus i u-landsproblemer . . . « og » . . . indkaldelse af løse lærere til at give en kortere forelæsningsrække . . . « i bl. a. u-landsproblematik, men spørgsmålet er blot, om ikke sagen fortjener endnu større opmærksomhed.

FRA DANSK SKOVFORENING

Samarbejde

Den 29. april d.å. afholdtes der i Hovborg møde mellem bestyrelsen for Danske Nåletræindustrier, Dansk Skovforenings handelsudvalg og repræsentanter fra Skovteknisk Institut. På mødet diskuteredes problemer af fælles interesse parterne imellem. Man var således inde på skovbrugets vanskelige økonomiske situation, herunder omtaltes den mulige udvikling, der ligger i overgangen til øget anvendelse af store maskiner. Anvendelsen af maskinstationer blev omtalt. Også kvalitets-spørgsmål i forbindelse med skovning og afkvistning af nåletræ blev berørt, og man diskuterede muligheden for øget levering af stammer på fuld længde til træindustrierne. Herudover drøftedes muligheden for grovkvistning af stammerne. Fra savværksside blev det stærkt pointeret, at der var brug for jævne leverancer fra skovene. En planlægning af mere intensiv art ville her være på sin plads. Man ønskede gerne at etablere kontrakter med skovdistrikterne, i hvilke der aftaltes leverancer for et halvt eller et helt år ad gangen, og der gerne med specifikation af leverancernes indhold fordelt efter kvalitet og dimension. Skovforeningens repræsentanter lovede, at man fra Skovforeningens side snarest ville gå i gang med fremskaffelsen af materiale til bedre hugstprognoser. Man erkendte, at man idag var for dårligt hjulpet i denne henseende.

Skilte

Skovforeningen har i de sidste to måneder fået et meget betydeligt antal bestillinger på »naturfrednings-skilte«. Disse bestillinger er videregivet til de respektive fabrikanter og vil blive effektueret så hurtigt som muligt i den rækkefølge, bestillingerne er indkommet.

Skovforeningens sekretariat har bestilt et antal af de specielle skilte, som kan ophænges på dage, hvor der foregår jagt i skoven. Skiltet er tegnet og iøvrigt udformet af kulturministeriets arkitekt Naur Klint. Det bliver fremstillet i billigt materiale, og på skiltet kommer der til at stå »Idag ingen adgang – skoven er lukket på grund af jagt«.

Tidehverv i skovbruget

Betragtninger med lidt historisk perspektiv

Af O. G. KONRADSEN, Maribo

I »Skoven« nr. 4 1970 giver redaktør Knud Meister »Et kik over skovdiget«, udefra og ind, et kik på skovbruget som industri, som det arter sig for tiden, og som det ser på fremtiden.

Der citeres fremkomne udtalelser om skovbrugets hidtidige »isolation« i samfundslivet og i samfundsøkonomien; om at skovens folk nu må »videreuddanne sig« for at skovbruget ikke skal sakke agterud; om at »skovbruget bør engagere sig i industrien«. Det synes at haste.

Dansk skovbrug må vel siges at være blevet en slags industri allerede da det efterhånden gik over fra at være ekstraherende til producerende brug: frembringelsen af forbrugsvarer: på et – ihvertfald teoretisk – økonomisk grundlag. Det gik vel hermed mange steder trægt nok i praksis. – Men man har dog i et par menneskealdre været i forhandling med Træhandelens og Træindustriens organisationer.

★

Allerede A. Oppermann påpegede, at danske skovejere i modsætning til skovejere flere steder i udlandet havde aversion imod at engagere sig i industrien. I Dansk Skovforenings jubilæumsskrift: »Danmarks Skove«, 1938 fremhæver fabrikant John Jacobsen, Christianshavn, Vemmetofte skovdistrikt (ca. 1880) som et af de få, måske det eneste, der ville levere sorteret gavntre . . . Distriktet bestyredes af jægerm. Peter Müffelmann, en herlig Falstaffskikkelse, der som dreng optrådte i »Flugten til Amerika«: Emil og Peter . . . hvad gør I med bogen på gaden?« – John Jacobsen nævner dog lensgreve E. Frijs-Frijsenborg som industripioner, der i året 1876 anlagde trævarefabriken »Bastian« i Horsens. Desværre gik denne ikke i længden, men lensgreven ville som skovejere give et godt eksempel. – En mand som skovrider Elers Koch, Brahetrolleborg anlagde distriktssavværket i Korinth og bestyrede selv driften og salget ved

hjælp af en teknisk leder af den daglige drift. – Andre distrikter har jo siden taget eksemplet op, men, som skovdirektør Frølund siger med mere eller mindre succes.

Professor H. A. Henriksen udtalte i et interview med »Forstlig Budstikke« for okt. 1968 bl. a.: »Stort set dyrker vi jo stadig planternes vildformer. Alene dette må vel kendetegne et primitivt stade«. – Hertil kan man dog føje, at man en tid lang har taget hensyn til proveniens og arveanlæg ved kultur.

★

Redaktør Knud Meister peger på, at den livlige diskussion om skovens tidehverv blev fremmet ved den nye naturfredningslov ved »de foruroligende beviser på politikeres og embedsmænds gammeldags skov-opfattelse«. Man er altså på dette felt ikke kommet længere siden dengang, botanikeren Eug. Warming i »Danmarks Plantevækst. 3. Skovene« 1916–19, s. 2 citerer, at skovrider Elers Koch kritiserede dr. P. Munch, da denne i sin bog: Næringsveje i Danmark »ikke skrev andet om skovbruget end at dette ikke spiller nogen nævneværdig økonomisk rolle«. Dengang indtog skovarealet ca. 7–8 % af Danmarks jord, nu over 10 %.

Når nogle naturfredningsfolk idag klager over vore skoves ensartethed, mon da sådanne mennesker mangler sans for: skovens dybe, stille ro; for skønheden i en opvækst med overstandere; for karakteren og suset, der kan være over en gammel granskov; eller fryden over frodigheden af en ung opvækst; for højtiden i en bøgehøjskov. Jeg hørte ved et skovbrugsmøde i Danmark en begejstret nordmand prise en dansk bøgehøjskov, som mindede ham om en domkirke; og på Krænkerup distrikt stod en gammel bøgeskov, som netop kaldtes »Kirken«, nu er den desværre ødelagt af stormene.

Selvom man i skovbruget først og fremmest lægger an på den fordelag-

tigst mulige træproduktion i bevoksningerne, kan man godt hist og her langs vejene eller synligt derfra overholde enkeltstående eller smågrupper af seværdige store træer.

Men som afdøde museumsinspektør, arkæologen Hans Kjær engang sagde til mig angående udvælgelsen til fredning af oldtidsmindesmærker, at hele det danske land skal ikke gøres til et museum, således skal skovene heller ikke alle gøres til parker, botaniske haver eller »bymæssige« anlæg.

★

»Hvor bærer det hen?« spørger Aa. Marcus Pedersen i forn. nr. af »Skoven«, idet han udelukkende tænker på det rene træproducerende skovbrug, og derefter bl. a. kommer ind på maskinelle problemer, der vil medføre en indskrænkning af det forstlige personale, ligesom i så mange andre erhverv. – Hvorend det bærer hen, vil fremtidens skovbrug forhåbentlig bevare sin erhvervsform med træproduktion som hovedformål, ligesom skovbrug i andre skovbrukslande.

Redaktør Knud Meister udtrykker som resultat af sit »kik«, at »éns ungdoms billede af skovbruget fortonede sig og gav plads for et nyt image af et skovbrug, der måtte finde sin plads side om side med alt andet erhvervsliv. – Så vidt er man allerede nået.

Jeg kan som gammeldags forstmand såmænd godt stille mig ved Knud Meisters side som »uvidende« og som skuende det nye »image«. Skønt jeg, da jeg fratrådte som bestyrer af et større skovdistrikt, hvor jeg var indstillet på fortrinsvis at fremme jordbundsplejen ad naturlig vej og den bedst mulige stamme-udvikling med industrielt formål, i en årrække engagerede mig direkte i træindustri, kan føle mig ret fremmed overfor f. eks. gødskning og »maling« af pyntegrønt, frøhavedyrkning, maskinel indsats m.m.m. – Men penge skal det jo alt sammen give. Og så må man jo håbe, at Gud vil mildne luften for de klippede nobilis, men først og fremmest håbe, at træproduktion må forblive hovedsagen – trods de allevegne mere og mere prangende naturfredningsskilte i og ved skovens sale.

O. G. Konradsen.

HORISONT

Skovpolitisk nyt fra udlandet
Ved amanuensis, forstkandidat Finn Helles

Europarådet behandler skovbrugets problemer

Det europæiske skovbruks aktuelle situation og fremtidsudsigter er blevet behandlet i Europarådet i Strassbourg. Den rådgivende Forsamling (*Consultative Assembly*) har vedtaget en resolution, hvori det bl. a. henstilles til Ministerkomitéen (*Committee of Ministers*) at anbefale medlemslandene en række skovpolitiske tiltag.

Grundlaget for resolutionen er en summarisk, men i og for sig god rapport. Det kan dog kritiseres, at rapporten ikke beskæftiger sig med hele problemstillingen: den omhandler hovedsagelig de økonomiske aspekter – de sociale aspekter vil ligesom træindustriens forhold blive taget op senere. Det må til gengæld regnes til indtægt for rapporten, at Middelhavsområderne er udeladt – billedet af europæisk skovbrug er kompliceret nok uden dem.

Henstillingen fra Den rådgivende Forsamling bygger i hovedtræk på følgende betragtninger: Det europæiske skovbrug har alvorlige økonomiske vanskeligheder, dels fordi råtræpriserne ikke kan holde trit med arbejds lønningerne, og dels fordi der i driften må tages stigende hensyn til skovens friluftsfunktion; gennem denne funktion skabes et kollektivt gode, som samfundet bør betale for. Skovpolitik må ikke opstilles isoleret, men skal udgøre en integrerende del af landbrugs- og landsplanpolitikken. Omkostningerne ved skovdrift har nået en sådan størrelse, at staten må yde økonomisk støtte i visse områder for at undgå ødelæggelser ved erosion.

De skovpolitiske tiltag, som Den rådgivende Forsamling finder opportune, er (i forenklet udgave): Den forstlige forskning og undervisning samt befolkningens kendskab til skovbrug skal fremmes. Skovejerne skal tilskyndes til at etablere driftsfællesskaber, især med henblik på at lette mekaniseringen af skovarbejdet. Mulighederne for at løse konflikt mellem græsningsdrift og skovdrift skal undersøges. Grundskat af skovbrug skal reduceres i de lande, hvor den er for

høj i forhold til udbytte og rentabilitet. Skovforbedringsarbejde og driftsplanlægning skal støttes, om nødvendigt ved skattefritagelse. Staten skal gennem en periode på 20–30 år give tilskud til tilplantning af øde landbrugsjord og fritage sådanne arealer for enhver beskatning. Unødige bånd i byggeregulativer m. m. på anvendelsen af træ til konstruktionsformål skal fjernes. Stærk udparcellering af privat skov skal forhindres.

Kilder

Council of Europe, Consultative Assembly: Report on the state of forestry in Europe. – Doc. 2690. 17.12.1969. 22 s.

Samme: Doc. 2690. Amendment No. 1. 22.1.1970. 1 s.

Samme: Doc. 2690. Amendment No. 2. 22.1.1970. 1 s.

Samme: Twenty-First Ordinary Session. Official Report. Seventeenth sitting. 23.1.1970. AS(21)CR 17:6,8.

Samme: Twenty-First Ordinary Session. Recommendation 579 (1970) on the state of forestry in Europe. 23.1.1970. 3 s.

LITTERATUR

Fritz Schwerdtfeger: Waldkrankheiten. Forlag: Paul Parey, Hamburg og Berlin. 3. opl. 1970. 509 s. 256 afbildn. 68 DM.

Tredie oplag af denne nyttige håndbog, der anvendes som lærebog i Tyskland, er kommet i handelen. Den omfatter domme, sygdomsårsager og lign., som domme, symdomsårsager og lign., som kan forekomme i en skov.

Bogens 2.den del omfatter abiotiske sygdomme – herunder brandskader, sygdomme forårsaget ved luftforurening, ved klimatiske forhold og ved særlige jordbundsforhold.

I værkets tredie del – der omfatter 234 sider – omtales biotisk betingede sygdomme, hvorunder: virussygdomme, bakterier, svampe, alger, forstligt ukrudt, insekter, fugle, pattedyr. Endvidere indgår det vigtige underafsnit: Masseudvikling af de pathogene organismer.

Bogens sidste del beskriver: Bekæmpelsesforanstaltninger imod skovens sygdomme.

P. H.

P-pladser på Corselitze

Efter at den nye fredningslov er trådt i kraft og landets skove åbnes for befolkningen, skabes der mange steder gode forhold, og således ikke mindst på Corselitze skovdistrikt under Det Classenske Fideikommis.

Langs strandsiden indrettes regulære P-pladser, idet jorden planeres, og der lægges planker ud til parkeringsbåse. Det har også et andet formål, idet man herved vil hindre et trafikkaos på store søndage, hvor folk ellers stillede bilerne hulter til bulter og derved sinkede trafikken.

Løvtræsbælte skal skærme mod støj

Et løvtræsbælte, strækkende sig fra formuldningsanstalten i Ålborg til V. Mariendalsskolen, skal skærme trafikanterne ved Over Kæret mod støj, støj og os fra formuldningsanstalten. Bæltet beplantes allerede nu på initiativ af stadsgartner Johannes Jensen, Ålborg.

»Allerede om tre-fire år vil bæltet danne et værn – en bræmme – og om fem år vil det være så tæt, at man næppe kan kikke igennem det,« siger stadsgartneren.

Bæltet beplantes med træarter som eg, bøg, lærk, røn, el og japanske kirsebærtræer. De japanske kirsebærtræer vil blive sat ind med passende mellemrum, så bæltet, når det vokser op, bliver en skøn helhed. Løvtræsbæltet plantes op ad Over Kærets fortovskant.

Stadsgartneren oplyser, at man regner med at få plantet mellem 150.000 og 200.000 træer i Ålborgs Sydskov i løbet af i år. Ni mand er allerede i gang med at plante – foreløbig har man dog mest koncentreret sig om at plante efter, hvor træer fra i fjor er blevet ødelagt på grund af frosten og den lange vinter. Plantningen af Sydskoven påbegyndtes så småt i fjor, hvor der blev plantet 15.000–20.000 træer.

Hvornår Sydskoven er en realitet, er det endnu svært at spå om, fordi man ikke på nuværende tidspunkt ved, hvor den skal afgrænses.

Ny Tid, Ålborg.

Skovhuggerby ved floden Gold River, hvorfra tømmeret føres til savværket.

Cellulosefabrik æder tre kubikmeter træ pr. minut

Et planlægningsarbejde der slog til

Af Arne Travis

Tidens løsen er planlægning. Og målsætning – prognoser. Der skal styres og markedsføres. Hvor mange cigaretter kan vi sælge i 1980? Til den tid vil der være så og så mange mennesker i den cigarrygende alder, og plantagerne vil kunne producere så og så meget rå-tobak. Maskinerne, der ruller cigaretterne, vil til den tid kunne præstere så og så mange tusind i minuttet. Alle tal ind i computeren, og så kender man resultatet to tiendedel sekund inden, man får skåret spidsen af sin cigar.

Der planlægges i alle brancher – nogle planlægger godt og andre skidt. Tilsyneladende har Tahsis Company i British Columbia, et selvstændigt aktieselskab med ØK som hovedaktionær og det canadiske selskab W. F. Gibson & Sons Ltd. som medejer, planlagt

med stor nøjagtighed og virkelig overblik over situationen, da selskabet lagde grunden til det vældige skovbrug med tilhørende savværk, cellulosefabrik osv. på Vancouver Island, den langstrakte ø i Stillehavet, som udgør Canadas vestligste landområde og med sine solide klipper danner mole for Stillehavets vældige brænding, så byen Vancouver ligger beskyttet. Sikken en vestkyst vi kunne få i Danmark, hvis vi kunne fiske Langeland op og flytte den ud i Vesterhavet til beskyttelse af Esbjerg!

Alt gået som planlagt

Tahsis Company blev stiftet juleaften 1948, efter at familieselskabet Gibsons savværk, som lå i den skovstrækning,

ØK havde erhvervet under krigen, kort forinden var brændt ned til grunden. Og så blev der planlagt. Både Gibson-folkene og ØK's folk er skov- og markedskyndige. Ved forenede erfaringer og forenet kapital har man sat noget i international træindustri helt enestående i scene, og foreløbig har alt klappet omtrent til sidste høvlspån.

Det enorme projekt begyndte at få form i 1965. Man var ved at opføre verdens mest moderne cellulosefabrik og rejse arbejderbyen Gold River City ni miles derfra. Nu kan Tahsis' præsident, J. Vibø Christensen, med stolthed påvise, at alt er gået som planlagt. Det er praktisk taget gået på minut, og nu planlægges for 80'erne. Skoven fodrer savværket, og savværket fodrer cellulosefabrikken, som derpå fodrer havnen. Spild af tid er spild af penge, arbejdskraft og tålmodighed. Derfor har det været vigtigt, at havn og veje blev fuldført til tiden, så de kunne fungere, så snart produktionen krævede det. Arbejdskraftens størrelse har kunnet regnes meget nøjagtigt ud, og der er i tide sørget for boliger, skoler, indkøbscentre og fritidsmuligheder i fornødent omfang. Der er planlagt i detaljer.

Mange danske

Apropos arbejdskraft, så vrimler det med danskere i hele British Columbia, og en masse af dem er ansat i Tahsis. Canada har ikke de skarpt delte faggrænser, som vi kender i Norden. Det er derfor almindeligt, at folk springer fra den ene beskæftigelse til den anden. Når man løber på sine landsmænd over et glas øl på et af de hyggelige, altid renlige og vel ventilerede værtshuse, er det fantastisk, hvad de kan fortælle. Kom herover som barber i 25 års alderen. Ikke noget at gøre i faget. Så arbejdede jeg en tid i en guldmine. Værre slæv. Kom så i en asbestmine. Endnu værre slæv, men masser af penge. Så et halvt år i Tahsis.

– Og nu?

– Fik noget tømmer ned over det ene ben. Sygemeldt tre måneder. Kan få sygepenge et par uger endnu. Så har jeg sparet et par hundrede dollars sammen. Når de er brugt, ta'r jeg arbejde igen. Her er nok at lave og store penge

at tjene, men pu-ha, sikken et slæv. Osse i Tahsis.

Egon på den anden side af bordet har også arbejdet i Tahsis – halvandet år. Han synes, det er en dejlig arbejdsplads.

– Hvorfor er du der så ikke mere?
– Jeg tjente en masse penge, og så fik jeg lyst til at bruge dem. Imens tilbød der sig et job på en af færgerne mellem Victoria og Vancouver, så nu sejler jeg dér. Kom herover som tømrer, men har kun arbejdet i faget tre måneder. Så var der ikke mere at lave. Hjem til Danmark? Har prøvet det to gange, men der er for lidt at tjene og for lidt at vælge imellem. Jeg har også arbejdet for jernbanerne med vedligeholdelse af sporene. Skrupkedeligt når man har været ved det i tre måneder.

Farlige skovbrande

Sådan er det hele vejen. Ud og ind af forskellige arbejdspladser. British Columbia er den del af Canada, der har mindst sæsonmæssig ledighed, fordi klimaet betinger, at man praktisk taget kan arbejde ude hele året. Mange andre steder går arbejdet i stå, fordi enorme snemængder praktisk taget lammer transporten. Det giver en del arbejdsløshed i lidt nordligere distrikter, og den afhjælpes ikke helt af de nødforanstaltninger, en række kommuner med federalregeringens økonomiske hjælp sætter i gang.

Et selskab som Tahsis Company kan planlægge så meget, det vil, men visse situationer bliver det aldrig herre over. Det gælder f. eks. de periodiske skovbrande, som ganske uberegneligt sætter ind i sommermånederne. Man kan se dem pletvis fra luften, når man i Air Canada's veldrevne fly, der på indenrigsruterne går omtrent som S-togene i Københavns nærtrafik, krydser Rocky Mountains og stryger hen over British Columbia's enorme skovstrækninger. Sommeren 1969 med den tre-fire måneder lange uafbrudte solskinsperiode var hård ved skovene.

»De træer, der står op, sker der sjældent noget alvorligt med,« siger præsident Vibe Christensen, »i alt fald først hen i august. Mellem stammerne er

der tilstrækkelig fugtighed til, at ilden ikke gør ubodelig skade. Tømmer, som ligger på jorden, er derimod et let offer for ilden, og det er umuligt at tegne forsikringer mod skovbrande. De tab må skovejerne betale selv.

Stor produktivitet

Handelen med papirmasse faldt helt sammen i 1967. Nu er der opgang igen, og priserne stiger fra kvartal til kvartal. Tahsis har nu overstået alle tekniske vanskeligheder. De maskiner, vi bruger, er større end de maskiner, man bruger andre steder. Det vil sige, at vi har sat dimensionerne på kendte maskiner op i stedet for at konstruere ny, og forsøget er lykkedes. Maskinerne fungerer udmærket.

Papirmøllen beskæftiger 320 mand, og produktiviteten er sådan, at den svarer til en mand pr. to tons. På de fleste gamle møller går der to mand til én ton. Møllen kan lave 750 tons papirmasse om dagen og kører i døgndrift. Vi regner med 340 produktionsdage om året.

Nu skal vi til at udvide, så produktionen kan sættes op ved hjælp af affaldsfibre fra savsmuld og høvlspåner. Det gælder om at udnytte alt, så der ingen spild bliver.

»Hvem køber så al den masse?«

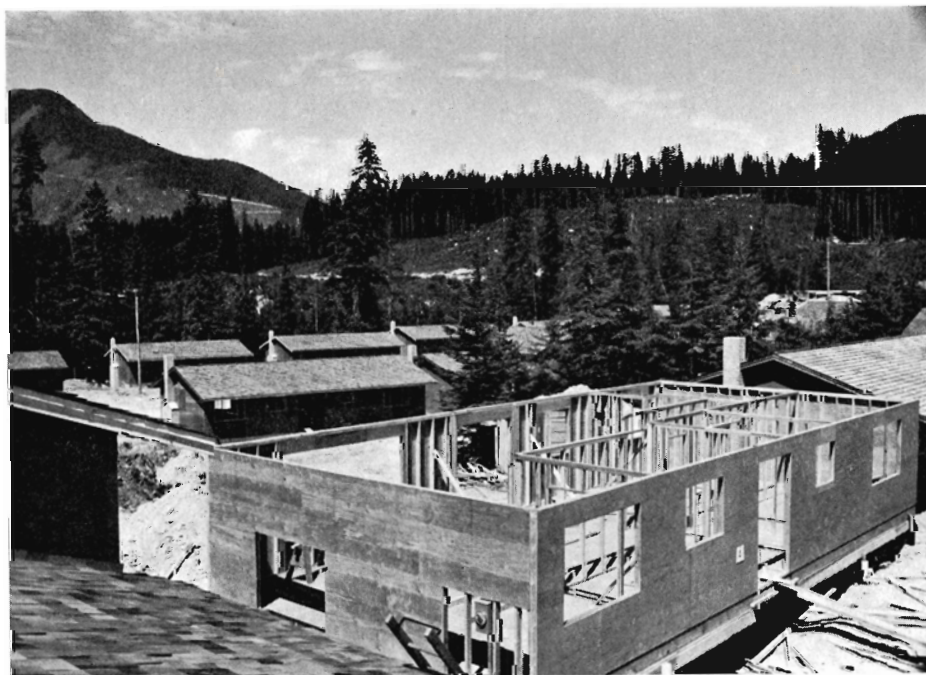
»En trediedel går til Europa, en trediedel til USA og resten til Japan. Da vi

fik en lille nedgang på det europæiske marked, blev den rigeligt opvejet af mereksport til Japan. De skibe, der laster ved møllen, har kun 12 dages rejse til japansk havn. Det er den billige transport, der øger vor afsætning, for priserne på varerne er stort set verdensmarkedspriser.«

Ingen forurening

Cellulosefabrikken ligger kun 36 miles fra savmøllen, som leverer råvarerne. Gold River Pulp Mill, som cellulosefabrikken hedder, har i langt højere grad end andre fabrikker af lignende art et centraliseret kontrolsystem. Den er forsynet med det højeste udviklede elektroniske udstyr, der kan udvikles til et computersystem, så snart det er ønskeligt. Det har forbindelse med et walkie-talkie system og lokalt TV-system, så man på sekunder kan komme i forbindelse med alle på fabrikken.

Fra starten var Tahsis Company indstillet på, at der skulle gennemføres en meget vidtgående forureningskontrol. Ca. 6 pct. af møllens totale omkostninger går til sikring af, at luft og vand ikke forurenes af affaldet. Inden spildevandet hældes ud, er det lige så rent som flodvandet i Gold River, hvorfra man henter sit vandforbrug, og en 1700 fods tunnel er boret gennem solid klippe for at føre spild langt væk fra flodmundingen. Floden Gold River, som leverer fabrikkens enorme vandmængder, var oprindelig eksistens-

Der bygges stadig til i Gold River City, smukke, moderne arbejderhjem.

grundlag for et lille indianersamfund, der fiskede og transporterede skindene fra de dyr, de fangede i fælder. Af hensyn til indianerne har Tahsis måttet anlægge en kanal, så de fortsat kan leve, som indianere på de kanter har levet i årtusinder.

Træet – cellulosefabrikkens råvare – kommer fra Gold River Logging Division og fra Tahsis savmølle. Der bruges 40 millioner gallons vand om dagen. En del af det færdige produkt føres til byen Vancouver på fastlandet for omladning til jernbaner. Derfra går det til Seattle, som har store papirfabrikker. Andre af produkterne omlades fra specialbyggede lægtre direkte til fragtskibe.

Savmøllen producerer 28.000 kubikmeter om måneden. Den er nylig moderniseret for 1,5 millioner dollars, og en savmølle mere er ved at blive opført af et selskab, som Tahsis har økonomiske interesser i. Savmøllen eksporterer til USA, United Kingdom, Japan, Europa, Sydafrika og Australien. 80 skibe om året kommer til Tahsis efter tømmer.

Skoven flytter sig

Det er en vanskelig sag at afgøre, hvor megen kapital der er anbragt i det vældige anlæg. I cellulosefabrikken alene er der investeret 60 millioner dollars. Men så er der byen Gold River City, hvor der foreløbig bor et par tusind arbejdere fra fabrikken. I den er der investeret 80 millioner dollars, men de penge vender efterhånden tilbage til selskabet, idet byen aldrig er tænkt som en kompagni-by, men som en by, hvor folk selv ejer deres huse. Selskabet har opført husene og fortsætter i takt med behovet for arbejdere, men husene er til salg på fordelagtige vilkår. Der er forskellige typer af forskellig størrelse, men fælles er at carport, køleskab og fjernsyn er standardudstyr. Der er sørget for skoler, posthus, bibliotek, butikstov og en brugsforening efter dansk mønster. Politistyrken er lejet. Man kan enten oprette et kommunalt politi eller få en abonnementsordning med provinsen British Columbia's statspoliti. Men man kan også – og det har Tahsis gjort – abonnere på polititjeneste fra

de berømte Rødfrakker, det beredne federale politi.

Den skovstrækning, Tahsis direkte ejer, kaldes Tahsis Tree Farm og er på størrelse med Fyn og Bornholm tilsammen. Desuden udnytter selskabet skovstrækninger på anden måde. Det har en ordning med regeringen, hvorefter Tahsis skover en strækning på størrelse med Gribskov, barberer den ren for træ og foretager nyplantning. Derefter er strækningen igen statens, mens Tahsis skover en ny strækning, som man låner, indtil de ny træer gror op, og sådan fortsætter man stykke for stykke. Der er skov nok i British Columbia. Men på den måde kan man aldrig nå at afgrænse de skovstrækninger, Tahsis råder over. De flytter sig hele tiden, men selskabet bliver ved at have samme areal at arbejde i. I 1969 plantede selskabet over 1 million træer.

Byen vil vokse

Cellulosefabrikken fodres med tre kubikmeter i minuttet. Selskabet beskæftiger godt 2000 mand i alt, og deraf er 1300 direkte på lønningslisten. De 700 er såkaldte contractors. Hver af dem hyrer omkring 100 mand og arbejder så for selskabet for egen regning. Selskabet hjælper og støtter disse contractors næsten som en barnepige. Som sagt er klimaet gennemgående gunstigt, men 1968 var januar og februar dog så hårde, at der ikke blev rørt en skovl eller motorsav. Det er sjældent, det går på den måde. 1969 kørte man igennem uden en tabt arbejdsdag.

Holder prognoserne stik, kommer Gold River City i løbet af en halv snes år op på 10.000 indbyggere, men deraf må man regne, at en væsentlig del vil tilhøre de nødvendige servicefag. For dem, der holder af jagt, fiskeri og enhver form for udendørsliv, er Vancouver Island et weekendparadis. Der er stigende turisme, bl. a. vil turister fra fastlandet gerne over at se, hvordan en moderne by, hvor al el føres frem gennem underjordiske kabler, så man undgår lysmaster, ser ud.

Arne Travis.

Forslag til vandreture i statsskovene

Direktoratet for Statsskovbruget har udgivet fire nye foldere med forslag til vandreture i statsskovene. Der er i alt udgivet 21 foldere, som udleveres gratis af landets turistforeninger og FDM-kontorer.

Mageskifte ved Uglesø Mose

Landbrugsminister Peter Larsen ønsker godkendt, at Statsskovbruget køber en landbrugsejendom i Haderup for 125.000 kr., og at Statsskovbruget mageskifter to arealer i Asminderød med en ca. 2 td. land stor lod tilhørende gårdejer Børge Erik Hansen, Asminderød. Statsskovbruget er interesseret i at få gårdejerens areal for at skabe direkte adgang for publikum til Uglesø Mose.

Nye forstkandidater

Fra Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole dimitterede i maj følgende forstkandidater:

Hans Borglykke, Fløng pr. Hedehusene. – *Leif Grannov Espersen*, Gentofte. – *Laust Fredslund*, Brørup – *Bent Hagemann*, Nakskov. – *Tage Michaelsen*, Bækboilling, Føvling. – *Anders Johan Beck Pedersen*, Tranebjerg, Samsø. – *Sven Vardil*, Nærum.

Det Classenske Fideicommis

Pr. 1. april 1970 er skovrider, godsforvalter Chr. Smith fratrukket sin stilling på grund af alder.

Fra samme dato er Fideicommissets hovedkontor i København nedlagt og hele administrationen henlagt til Fideicommissets nye administrationskontor på Corselitze, der ledes af godsforvalter, skovrider Bent Holsøe.

Samtidig er assisterende skovrider J. Rolsted udnævnt til skovrider for Corselitze skovdistrikt.

Junckers savværk

Med en omsætning på godt 120 mill. kr. i 1969 har Junckers savværk A/S i Køge placeret sig som verdens næststørste virksomhed på området hårdtrægulve. I år ventes en omsætning på nær ved 150 mill. kr. og deraf vil 40–50 mill. komme ind ved eksport. Kun Bruce i Memphis er større på dette felt.

Hugsten i skove og plantager 1968/69¹

Effekter	Øerne				Jylland				Hele landet			
	Skovens størrelse			I alt	Skovens størrelse			I alt	Skovens størrelse			I alt
	- 50 ha	50-250 ha	250 ha og derover		- 50 ha	50-250 ha	250 ha og derover		- 50 ha	50-250 ha	250 ha og derover	
	100 m ³											
Bøg i alt	200	775	4 640	5 615	348	214	805	1 367	548	989	5 445	6 982
<i>Gavntræ i alt</i>	154	721	4 258	5 133	293	184	694	1 171	447	905	4 952	6 304
Kævlér	121	558	3 834	4 513	125	132	520	777	246	690	4 354	5 290
Snitgavn, stavtræ	1	7	28	36	20	5	21	46	21	12	49	82
Gulvtræ	1	23	65	89	32	11	22	65	33	34	87	154
Kassetræ, gulvfagot	—	30	41	71	32	10	36	78	32	40	77	149
Cellulosetræ	22	72	246	340	54	18	69	141	76	90	315	481
Andet gavntræ	9	31	44	84	30	8	26	64	39	39	70	148
<i>Brænde i alt</i>	46	54	382	482	55	30	111	196	101	84	493	678
Eg i alt	10	53	505	568	43	22	116	181	53	75	621	749
<i>Gavntræ i alt</i>	9	50	476	535	39	19	107	165	48	69	583	700
Kævlér	7	45	411	463	16	13	80	109	23	58	491	572
Andet gavntræ	2	5	65	72	23	6	27	56	25	11	92	128
<i>Brænde i alt</i>	1	3	29	33	4	3	9	16	5	6	38	49
Andet løvtræ i alt	97	101	529	727	256	89	244	589	353	190	773	1 316
<i>Gavntræ i alt</i>	65	78	414	557	203	59	191	453	268	137	605	1 010
Kævlér	42	69	367	478	86	36	128	250	128	105	495	728
Andet gavntræ	23	9	47	79	117	23	63	203	140	32	110	282
<i>Brænde i alt</i>	32	23	115	170	53	30	53	136	85	53	168	306
Nåletræ i alt	265	749	5 953	6 967	1 116	1 100	4 694	6 910	1 381	1 849	10 647	13 877
<i>Gavntræ i alt</i>	259	724	5 849	6 832	1 030	1 054	4 486	6 570	1 289	1 778	10 335	13 402
Tømmer, bånd, spær	180	491	3 928	4 599	670	636	3 025	4 331	850	1 127	6 953	8 930
Lægter	18	17	82	117	38	52	146	236	56	69	228	353
Stager	4	8	33	45	10	17	77	104	14	25	110	149
Kassetræ, træuldstræ, papirtræ	30	95	995	1 120	113	169	592	874	143	264	1 587	1 994
Cellulosetræ	10	58	261	329	2	2	22	26	12	60	283	355
Spånpladetræ	7	41	442	490	95	136	452	683	102	177	894	1 173
Andet gavntræ	10	14	108	132	102	42	172	316	112	56	280	448
<i>Brænde i alt</i>	6	25	104	135	86	46	208	340	92	71	312	475
Løv- og nåletræ i alt 1968/69	572	1 678	11 627	13 877	1 763	1 425	5 859	9 047	2 335	3 103	17 486	22 924
Gavntræ	487	1 573	10 997	13 057	1 565	1 316	5 478	8 359	2 052	2 889	16 475	21 416
Brænde	85	105	630	820	198	109	381	688	283	214	1 011	1 508
Løv- og nåletræ i alt 1967/68	870	2 282	12 800	15 952	1 698	1 697	6 037	9 432	2 568	3 979	18 837	25 384
Gavntræ	668	2 148	12 089	14 905	1 399	1 566	5 582	8 547	2 067	3 714	17 671	23 452
Brænde	202	134	711	1 047	299	131	455	885	501	265	1 166	1 932

¹ Hugsten i skove og plantager under 5 ha er beregnet.

Danske skoves Handelskontor vest for Storebælt

For nåletræets vedkommende har der i den sidste tid været en vis stagnation i købelysten. Dette falder sammen med den store ordrebeholdning de fleste savværker ligger inde med. Man taler om særdeles mange og store ordrer sammenlignet med samme tidsrum i 1969. Forklaringen skal nok søges i, at man har købt inden prisforhøjelsen.

Mange skovdistrikter har nu kulturtiden overstået, og kan nu begynde skovningen igen efter 4 ugers plante-tid, og dette sammen med at savværkerne efterhånden har opskåret de indkøbte råtrælagre, skulle igen bevirke god afsætning.

Vedrørende rundtræ af nåletræ, rummetereffekter, er der en spændende udvikling igang. Flisen er ved at få fodfæste på spånpladefabrikkerne, og mange savværker installerer i disse måneder flishugningsanlæg for bedre at kunne udnytte affaldet. Alle sav-

værker har idag afbarkningsmaskine, så man sender bare affaldet direkte i flishuggeren.

Om dette stadig større forbrug af flis på spånpladefabrikkerne vil få indflydelse på indkøbet af rummetertræ i skovene, vil den allernærmeste fremtid vise. Udviklingen er kommet med rivende hast, måske endog hurtigere end industrien havde ventet. Der er stadig god efterspørgsel efter cellulosetræ og spånpladetræ til export, endog til meget gode priser.

Bent Bundgaard-Pedersen

Forbrugsstigning af træ

Skov- og plantageejere kan i dag komme af med alt det træ, de kan producere, bl. a. fordi spånpladefabrikernes forbrug er blevet så stort, fortæller skovrider Chr. Christensen, Gatten.

Alene Pindstrup-virksomhederne og de største spånpladeproducenter på Sjælland aftager ca. 350.000 rummeter træ årligt svarende til 250.000 kubikmeter eller en fjerdedel af hele den danske nåletræshugst. Dertil kommer forbruget af tømmer og kassetræ, således at det samlede forbrug nu stærkt nærmer sig den mængde, som alle skove og plantager kan levere.

Skovrideren understreger, at vi er i den situation, at skov- og plantageejere i øjeblikket kan komme af med hele produktionen, spændende fra den gode til den dårlige ende, og såfremt byggeriet kan opretholdes, vil denne for træproducenterne gode situation kunne opretholdes også i de kommende år.

Priserne på træ har stort set rettet sig sådan, at de nu ligger på niveauet fra 1967, inden stormfaldet i skove og plantager medførte den såkaldte katastroferabat på 25 procent på tømmer. Skovrideren pointerer, at spåntræforbruget som supplerende indtægt har

medført bedre rentabilitet. En overgang måtte producenterne faktisk selv betale et tilskud for at komme af med træ til spånpladeindustrien.

En stor spånpladefabrik i Midtjylland, oprettet af skovejere og savværkerne, som i længere tid kun modtog spånpladeleverancer fra interessenterne i forhold til deres kontante indskud i fabrikken får nu træ udenfor kredsen af interessenter for at kunne få dækket det stadig stigende forbrug af træ. Alene Pindstrup-forbruget ligger nu på over 200.000 rummeter.

– Aalborg Amtstidende

Studierejse til Nordamerika 1971

I marts 1971 arrangerer IUFRO (International Union of Forest Research Organizations) en verdenskongres i Gainesville, Florida, USA. Man regner med, at et relativt stort antal skovforskere fra de nordiske lande vil deltage i denne begivenhed. Inden for Nordisk Skovunion har der været forslag om at udnytte denne situation til at arrangere billige rejser til Nordamerika for medlemmer af de nordiske skovforeninger.

Der er truffet aftale med flyselskabet Pan-Am om at chartre en maskine til ca. 170 passagerer fra Stockholm via Oslo til Miami den 7. marts 1971. Hjemrejsen vil foregå fra New York den 1. april med ankomst til Oslo og Stockholm om morgenen den 2. april. I henhold til de internationale regler for sådanne charterrejser skal deltagerne mindst 6 måneder før afrejse have været medlemmer af den organisation, der står som arrangør af rejsen, dvs. i dette tilfælde Sveriges Skogsvårdsförbund, Dansk Skovforening, Finska Forstföreningen eller Det norske Skogselskap.

Reso, Specialresor sørger for rejsearrangement, hotelreservation m. m. Deltagerne vil blive inddelt i følgende fire kategorier:

Gruppe 1:

Delegater til IUFRO-kongressen i Gainesville, Florida.

Gruppe 2:

Deltagere i en studierejse langs Nordamerikas vestkyst.

Gruppe 3:

Deltagere i en studierejse i USA's syd-stater.

Gruppe 4:

Deltagere i charterrejserne, som ønsker at anvende tiden i Amerika til familibesøg, private forretninger el. lign. Udrejsen kan afsluttes i Miami eller i New York.

Programmet for gruppe 2 bliver i store træk følgende: Efter et par dage i Florida med besøg i bl. a. Everglades National Park, flyver gruppen til Los Angeles. Derefter går rejsen med fly og chartret bus nordpå gennem Californien, Oregon og Washington til Vancouver Island i British Columbia. Man vil bl. a. komme til at se de mægtige redwood-skove, såvel kyst-Sequoiaen – som hvis vejret tillader det – bjerg-Sequoiaen, skove af Ponderosa-fyr, Abies-arter m. m. i Cascade Mountains, Hemlock og Western Red Cedar nærmere kysten. Som værter står delstaterne og den føderale regerings skovmyndighed samt et antal aktieselskaber såsom Crown Zellerbach Corporation, Weyerhaeuser Company, Simpson Timber Company og B. C. Forest Products. Såvel skovning

som kulturpleje, forsøgsvirksomhed og fredede bevoksninger vil blive studeret. Programmet for gruppe 3 kommer til at bestå af tre hovedpunkter. Første uge skal deltagerne tage fast ophold dels i Miami og dels i West Palm Beach. Det er højsæson i Florida på det tidspunkt, og der bliver mulighed for at bade og bese forskellige seværdigheder, som dette område er særdeles rigt på. Der vil bl. a. blive et besøg i den berømte Everglades Park. De to følgende uger bliver en forstlig ekskursion med bus med følgende rute: Palm Beach, Ocala, Tallahassee, Mobile, Knoxville og Washington D.C. Der bliver mulighed for at studere både offentlig og privat skovbrug, skovindustri og nationalparker. Blandt værterne kan nævnes Ocala National Forest, Buckeye Cellulose Corporation, International Paper Company og Tennessee Valley Authority. Fra Great Smoky Mountains National Park i Tennessee går rejsen via den kendte Blue Ridge Parkway, hvor der findes flere interessante seværdigheder. De sidste dage tilbringes i Washington og New York sammen med gruppe 2. Nærmere oplysninger om rejseprogram, udgifter m. m. kan fås ved at udfylde nedenstående kupon og indsende den til Reso, Specialresor, Klaro N. Kyrkogata 31, 105 24 Stockholm.

- Jeg er interesseret i Rejse for delegater til IUFRO-kongressen (gruppe 1)
 Studierejse (gruppe 2 eller 3)
 Kun selve flyrejsen (gruppe 4)

Antal rejsedeltagere

Navn:

Tel.:

Adresse:

Når Vestskoven vokser

Vestegnens Kulturbevaringsudvalg, bag hvilket står de historiske foreninger på Vestegnen, har ikke i nævneværdig grad henvendt sig til den store offentlighed og slet ikke søgt kommunale eller andre økonomiske tilskud til det store kulturbevaringsarbejde, som udvalget er gået igang med, og som kort kan beskrives som et arbejde for at bevare egnens gamle kulturminde og landskabelige værdier under den rivende udvikling, hvor det er muligt uden at lægge den nødvendige udvikling hindringer i vejen.

Men selv om dette arbejde er sket i al stilfærdighed, så man næsten kan sige, at det er sket »bag kulisserne«, er det et stort og mangesidet arbejde, der med stadsdyrlæge Harald Olsen, Kroghlyst, Glostrup, som ledende personlighed udføres, og som allerede har gode resultater at opvise gennem forhandlinger og henstillinger til de kommunale, amtskommunale og statslige myndigheder.

Man har bl. a. i Vestegnens Kulturbevaringsudvalg haft opmærksomheden henvendt på, hvad der sker, og hvad der vil ske i Vestskovområdet, og man har på henvendelser og forestillinger over for statsskovvæsenet fået bindende tilsagn om bevaring af en del gårde og husmandsbrug, der er karakteristiske for deres tid, og som under den udvikling, der finder sted landet over med industrialisering og rationalisering i landbruget snart vil høre historien til.

Statsskovvæsenet – og ministeriet – har meddelt udvalget:

Det er ikke statsskovvæsenets mening at »jævne samtlige ejendomme (i Vestskovområdet) med jorden«. Af de hidtil købte ejendomme er de fleste lejet på langt åremål og hovedsagelig til de tidligere ejere, ligesom der har været – og stadig er – forhandlinger igang til anden side vedrørende udleje på langt åremål. Der vil desuden i tiden fremover blive brug for boliger til funktionærer og arbejdere.

Der er hidtil foretaget to nedrivninger, hvoraf den ene gård vist nærmest må betegnes som en ruin ved overtagelsen, og den anden var i en sådan tilstand, at folk skulle have penge til for at gå ind i et lejemål med vedligeholdelsespligt.

Såvidt skovvæsenet. Her kunne man tilføje ønsket om, at lejerne i de købte statshusmandsbrug f. eks. fortsat fik lov til at holde grise, høns – ja, måske endda en enkelt ko, således at man også fremover bevarede disse ejendommers karakter af statshusmandsbrug, idet man derved undgår, at man engang kun kan finde denne betydningsfulde form for landbrug på Fri-landsmuseet.

Videre skriver statsskovvæsenet til kulturbevaringsudvalget:

Hvad angår de gamle veje og markskel kan det siges, at de ikke vil forsvinde – tværtimod. De eksisterende veje og markveje vil blive brugt og suppleret med nye, så de tilsammen kommer til at udgøre et hensigtsmæssigt vej- og stinet i hele skovområdet. Langt de fleste af markskellene vil også blive bevarede, idet disse er afdelingsgrænser mellem de anlagte skovkulturer, d.v.s. at de tidligere ofte lidet synlige ejendomsgrænser nu i mange år vil danne grænser mellem bevoksninger af forskellige træarter.

Også skellinierne mellem markerne fra udskiftningstiden for et par århundreder siden vil statsskovvæsenet nu sikre, og herom meddeler man kulturbevaringsudvalget:

Her bør et særligt forhold nævnes.

Nemlig den meget markante stjerneudskiftning omkring Herstedøster. De tidstypiske markskel vil her blive bevaret, enten ved træartskifte mellem ejendommene, ubevoksede strimler langs skellene, spor, eventuelt plantning af egerækker eller snarere en kombination af disse foranstaltninger.

Man vil således fra det opbyggede bjerg ved Højstedgård forhåbentlig i flere hundrede år frem i tiden kunne se resultaterne af en tidstypisk stjerneudstyknings.

Sluttelig siger statsskovbruget i sine tilsagn:

Hvad angår udvalgets bemærkning om, at Vestvolden skulle blive en »rationel og kedelig skov a la Brøndbyøster skov«, kan man kun sige – forhåbentlig ikke. I hele planlægningen søges dette undgået gennem anlæg af græsletter med deraf følgende mange skovbryn, varieret træartsvalg, plantning med stor afstand o.s.v.

Vi kan tilføje, at kulturbevaringsudvalget er særdeles veltilfreds med de i statsskovvæsenets svar på udvalgets henvendelse indeholdte bindende tilsagn om at tage kulturelle hensyn ved landbrugsjordernes ændring til en Vestskov.

Glostrup og Omegns Folkeblad.

Landbrugskommissionen om tilplantnings-problemet

Landbokommissionen nedsatte den 27. januar 1969 et udvalg, som skulle fremkomme med forslag til revision af landbrugsloven. Sådanne forslag skal efter lovens § 3 stk. 3 fremsættes for folketinget i folketingsåret 1970/71, men landbrugsministeren har ment det hensigtsmæssigt allerede nu at påbegynde en gennemgang af problemerne i forbindelse med denne lovgivning. Man må især fremskynde overvejelserne om en ændring af de gældende bestemmelser om sammenlægning af landbrugs-ejendomme under hensyntagen til den hastige udvikling inden for landbrugsstrukturen.

Udvalget har i en række møder foretaget en gennemgang af landbrugsloven, og drøftelserne har haft et naturligt tyngdepunkt i reglerne for sammenlægning og suppleret af landbrugsejendomme og i bestemmelserne om samdrift, men man er på dette punkt enige om, at lovparagrafferne må liberaliseres yderligere.

Også på andre punkter har udvalget ment det nødvendigt at ændre på de gældende regler, og på et møde den 19. november d. å. drøftede man blandt andet spørgsmålet om tilplantning af landbrugsjord.

De tidligere landbrugslove hindrede ikke, at en landejendoms jorder i et vist omfang blev anvendt til andet end det rent jordbrugsmæssige som f. eks. skovplantning. Men landbrugsloven af 1967 ændrede reglerne således, at skovplantning på landbrugspligtig jord ofte forudsætter fredskovspligt, da der ved almindelighed skal udlægges et vederlagsareal til opfyldelse af et af landbrugsministeriet stillet vilkår for dispensation fra skovlovgivningen. Hvorledes denne bestemmelse virker i praksis er svært at vurdere efter den korte virketid.

Utilsigtet

Det fremgår dog ikke af forslaget til den nugældende landbrugslov eller af

landbokkommissionens 3. betænkning, at man tilsigter et forbud mod skovplantning på landbrugsjord. Forbudet synes at være en måske utilsigtet følge af den dyrkningspligt af landbrugsjorder, som allerede blev indført ved loven af 1967. Landbrugslovens § 7 indebærer desuden, at der kræves særlig tilladelse til fuldførelse af anlagte fredskovsplantager, som er etableret med Hedeselskabets medvirken og med statstilskud.

Samme paragraf betyder endvidere, at ekspeditionen af sager om udlæggelse af vederlagsarealer i henhold til skovlovgivningen bliver besværligere for både ejere og myndigheder, idet den kræver dispensation fra to love: skovloven og landbrugsloven.

Nogle fredningskredse ønsker, at der lægges et vist bånd på plantning af ny skov. Dette synspunkt har været forelagt landbrugsministeriet i forbindelse med anlægningen af nye plantager ved Hedeselskabets medvirken i Nordjylland og udlæggelse af vederlagsarealer. Dette taler for, at man nærmere overvejer, om der er en tilstrækkelig jordpolitisk eller naturfredningsmæssig interesse i at gøre skovplantning på landbrugspligtige arealer afhængig af en særlig tilladelse fra landbrugsministeriet, eller om man i landbrugslovens § 7 bør indføje en bestemmelse om, at skovplantning frit bør være tilladt. Man kunne måske pålægge det pågældende areal fredskovspligt ifølge skovlovens bestemmelser herom.

Efter den nugældende lov kan ophævelse af landbrugsloven tillades af landbrugsministeriet, og ophævelsen skal ske ved udstykning af arealet. Af de nærmere regler fremgår bl. a., at ansøgningen om ophævelse i almindelighed også skal være ledsaget af en erklæring fra fredningsplanudvalget.

Problemer

Landbrugsloven kræver altså altid tilladelse til udstykning f. eks. til skovplantning, og denne lovparagraf rejser en del problemer i den forbindelse.

F. eks. sker der ved anlæg af nye plantager for statstilskud ved Hedeselskabets medvirken som oftest en udstykning af plantagearealet. Fredningsplanudvalget skal udtale sig i disse sager, og som nævnt er fredningsmyndighederne noget betænkelige ved for vidtgående tilplantning. Efter oplysninger har fredningsmyndighederne dog kun i få tilfælde været imod anlæg af nye plantager.

Et andet problem angår statstilskud. I princippet har landbrugsministeriet ikke hidtil ydet tilskud til anlæg af fredskovsplantager, hvis plantningen var et vilkår for en dispensation fra landbrugsloven. Hvis man opretholder denne praksis, vil det betyde, at tilskudsordningen falder bort, da nye plantager i det store og hele anlægges på landbrugspligtig jord, og da der kræves tilladelse hertil fra landbrugs-

ministeriet. Spørgsmålet er af Hedeselskabet rejst over for landbrugsministeren.

Anlæggelse af fredskov bør kun finde sted på arealer, som er egnede til skovbrug, og som er godkendt af statens skovtilsyn til vedvarende skovdrift. Man har i denne forbindelse været inde på, at ophævelse af landbrugspligten burde kunne ske på betingelse af anden tilplantning end plantning af skov.

I samme forbindelse må man forudse, at endog betydelige landbrugsarealer i de kommende år af samfundsøkonomiske hensyn vil kunne fritages for dyrkningspligt. Disse arealer vil, hvis de ligger i en landzone, være undergivet by- og landzonelovens forbud mod udstykning og overgang til anden anvendelse end jordbrug, og de vil være omfattet af enkelte bestemmelser i den ny naturfredningslov om anlæg af oplags- og lossepladser m. m. Men iøvrigt er der ingen lovbestemmelser, der hindrer, at arealerne henligger i en uordentlig tilstand med vildtvoksende krat og dårligt vedligeholdte vejsider, eller at de benyttes til henkastning af affald i mindre omfang eller på anden måde virker skæmmende på landskabet.

Rimeligt

Det må derfor være rimeligt, at man i forbindelse med ophævelse af landbrugspligten ved pålæggelse af servitut sikrer, at arealerne i den periode, der ligger mellem landbrugspligtens bortfald og arealernes eventuelle inddragelse til by- og industriformål, sommerhusbebyggelse, rekreative områder m. m. tilplantes i fornødent omfang, holdes rene o. s. v. Tilsynet med servitutternes overholdelse bør formentlig påhvile naturfredningsmyndighederne.

Som før omtalt kan tilplantning af en landbrugsejendoms jorder ikke som efter tidligere gældende lov ske uden forud indhentet tilladelse. Dette forbud må ses i sammenhæng med den indførte dyrkningspligt. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at der under de nuværende produktions- og afsætningsforhold bør gives landmændene friere mulighed for at indtage arealer af ejendommen til beplantning som et led i en løbende tilpasning af dyrkningsformen. Man foreslår derfor, at ændringen af denne lovparagraf kommer til at indebære, at landbrugspligten ikke er en hindring for, at der sker tilplantning af en del af en landbrugsejendoms jorder.

Drøftelserne drejede sig også om, hvorledes man skal forholde sig med jord, der enten er uegnet eller mindre egnet til landbrugsudnyttelse, og som ønskes fritaget for landbrugspligt, uden at den skal eller kan tages i brug til mere intensiv anvendelse.

Dødsfald

Godsejer *P. Friderichsen*, Gammelgaard på Vestlolland er død, 71 år gammel.

Ordensdekorationer

Skovrider for Lindet skovdistrikt *Niels E. Ladekarl Thomsen*, R. af D. og skovrider for Nødebo skovdistrikt *O. A. Kampmann*, R. af D. er den 13. maj 1970 udnævnt til riddere af 1. grad af Dannebrogordenen.

Legat til Det norske Skogselskap

Stiftelsen Thomas Fearnleys Bidrags- og Gavefond, ved skibsreder Nils Astrup, har tildelt Det norske Skogselskap et legat på kr. 400.000,-. Legatet skal bære navnet »Thomas Fearnleys Legat«.

80 år

Skovrider *K. Nannestad*, fhv. konsulent for Sydøstjydsk Smaaskovsforening, fylder 80 år den 13. juli.

Den nugældende lovgivning tillader ophævelse af landbrugspligten på mindre egnede landbrugsarealer mod, at arealerne tilplantes og pålægges fredskovspligt, og ophævelsen af landbrugspligten er uden forpligtelser af nogen art på arealer, som er helt uegnede til landbrugsdrift. Også i enkelte andre tilfælde kan ophævelse ske uden betingelser, og udvalget forudser, at der under landbrugsgets tilpasningsproces i de kommende år kan blive tale om at fritage betydelige arealer for dyrkningspligt bl. a. som et led i en eventuel nedadgående tilpasning af produktionen.

I nogle tilfælde vil det være rimeligt at kræve fredskov, og udvalget mener derfor, at der foruden den bestående mulighed for at stille krav om fredskov også bør være mulighed for at stille krav af anden art angående behandlingen af de arealer, hvor der kan blive tale om fritagelse for landbrugspligt og dermed forpligtelserne i henhold til landbrugsloven, men dog med en servitut, som sikrer, at arealer af denne art ikke kommer til at henligge i uordentlig stand og dermed virker skæmmende på omgivelserne. Man tænker ikke hermed på en skærpelse af reglerne, og arealer, der efter nugældende lov kan forventes fritaget for landbrugspligt uden vilkår af nogen art, vil stadig kunne opnå den fornødne tilladelse.

Nyt spil fra Jobu A/S

Det norske traktorspil Jobu Vinje Parat, der i de senere år har fået en betydelig udbredelse her i landet, er sendt på markedet i en ny stærkere model.

Den nye model, der sælges under navnet Jobu Parat 2, ligner i opbygning den foregående – sidst omtalt i »Skoven«, nr. 4, 1969 – men har følgende specifikationer:

Tækkraft: 2850 kg

Wirehastighed: ca. 100 m/min. (1,7 m/sek.)

Tromlekapacitet: 50 m 7 mm wire

Vægt: 57 kg

Den tidligere båndbremse, der kunne være noget ustabil, er erstattet med en pal, der i indrykket tilstand forhindrer tromlen i at dreje baglæns. Endvidere er spillet forsynet med en bedre wireindføring i form af en drejelig blok. Det nye spil er bedre indkapslet end det tidligere og fremtræder mere robust.

Pris:

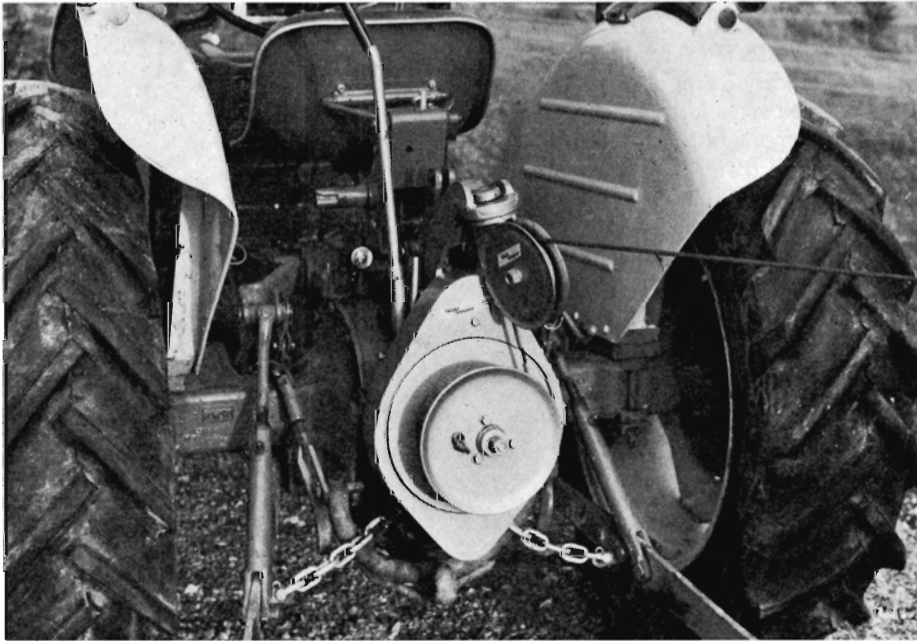
2000 kr. excl. moms

Forhandler:

Rudolf Kejlstrup, Bredlund, 7362 Hampen

Tlf. (05) 77 51 16

E. L.

Ministeriet for kulturelle anliggenders cirkulære af 11. maj 1970

Det tidligere af Skovforeningen omtalte cirkulære om visse særlige foranstaltninger i forbindelse med paragraferne 54–56 i lov nr. 314 af 18. juni 1969 om naturfredning er nu kommet, og man har fra Skovforeningens sekretariat allerede udsendt det til Skovforeningens medlemmer. Af interesse for skovejere indeholder cirkulæret navnlig bestemmelser om opstilling og tømning af affaldskurve. Det hedder således bl. a. i cirkulæret »Såfremt opstilling af affaldskurve og -poser ønskes af skovejeren, retter denne henvendelse til Fredningsplanudvalget, som drager omsorg for anskaffelsen. Med mindre ejeren selv bekoster tømningen, er det en betingelse for opsætningen af affaldskurve og -poser, at der i hvert enkelt tilfælde med Fredningsplanudvalget træffes aftale om, at kommunen og/eller amtskommunen administrerer og bekoster denne.« Herudover indeholder det nævnte cirkulære bestemmelser vedrørende opsætning af skilte ved strande, skove og frie arealer, som er åbne for almenheden. Yderligere eksemplarer af cirkulæret vil kunne rekvireres fra Dansk Skovforening.

Ukrudt

REKVIRES
BROCHURE

i forstplanteskoler bekæmpes med GEIGY UKRUDTSMIDDEL

Priklebede med rodfæstede planter af rødgran, hvidgran, ædelgran, nordmannsgran, sitkagran, nobilis, douglasgran, østrigsk fyr, skovfyr, murrayanafyr, eg og bøg samt frøbede med eg og bøg kan behandles med GEIGY UKRUDTSMIDDEL.

Der anvendes 2 kg pr. ha på svær jord og 1 kg pr. ha på let jord, og behandlingen foretages bedst før ukrudtets fremkomst eller på nøgen, helst fugtig jord. Virkningen holder sig i flere måneder.

Stoffet ophobes ikke i jorden, men nedbrydes indenfor samme sæson ved tidlig tilførsel.

KEMISK VÆRK KØGE A/S

OVERGADEN NEDEN VANDET 39, 1414 KBHVN. K - KONSULENTVEJLEDNING (01) 27 AS 4300

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 12 22 22

**Alle arter
skovplanter**

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S

8723 Løsning . Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon Klarskov 9 (03-782)

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Skovhamre
Kiler for træ
Savambolte
Plantehakker
Barkspader
Økser

DANSK STÅL INDUSTRI A/S AF 1933
GREJSDALEN PR. VEJLE

- sælg gennem

SKOVEN

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888

Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

**Skov-
regnskaber**

Rådgivning
Anlæg
Årsafslutning
Føring
Driftsanalyser
Driftskritik

Dansk Skovforening

BORK SCANDINAVIA

KØBENHAVN . ØREHOVED . SILKEBORG

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastруп«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsøs Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med Skovfrø og -planter«

Alle Slags Skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturene står under Herkomstkontrollen med Skovfrø- og planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Eg og Lærk

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/V. Børner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

Støt

Skovens
annoncører

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens.
Tlf. Hansted 46 (05-63 69 11).

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med Skovfrø og -planter

Hyllinge Savværk 1/5

(03) 744 Hyllinge 64 *

Skovteknik '69

er nu udkommet. Den er fremsendt til alle, der har afgivet bestilling på den.

Bogen sælges til en pris af kr. 30.-
+ moms + porto, ved henvendelse til: Skovteknisk Institut, Vester Voldgade 86, 3. 1552 København V. Telefon (01) 1221 66. Giro 148008.

Dansk

Skovkontor

Skovbrugskemikalier

Skovbrugsredskaber

Skovhegn

Postbox 1, 4700 Næstved.

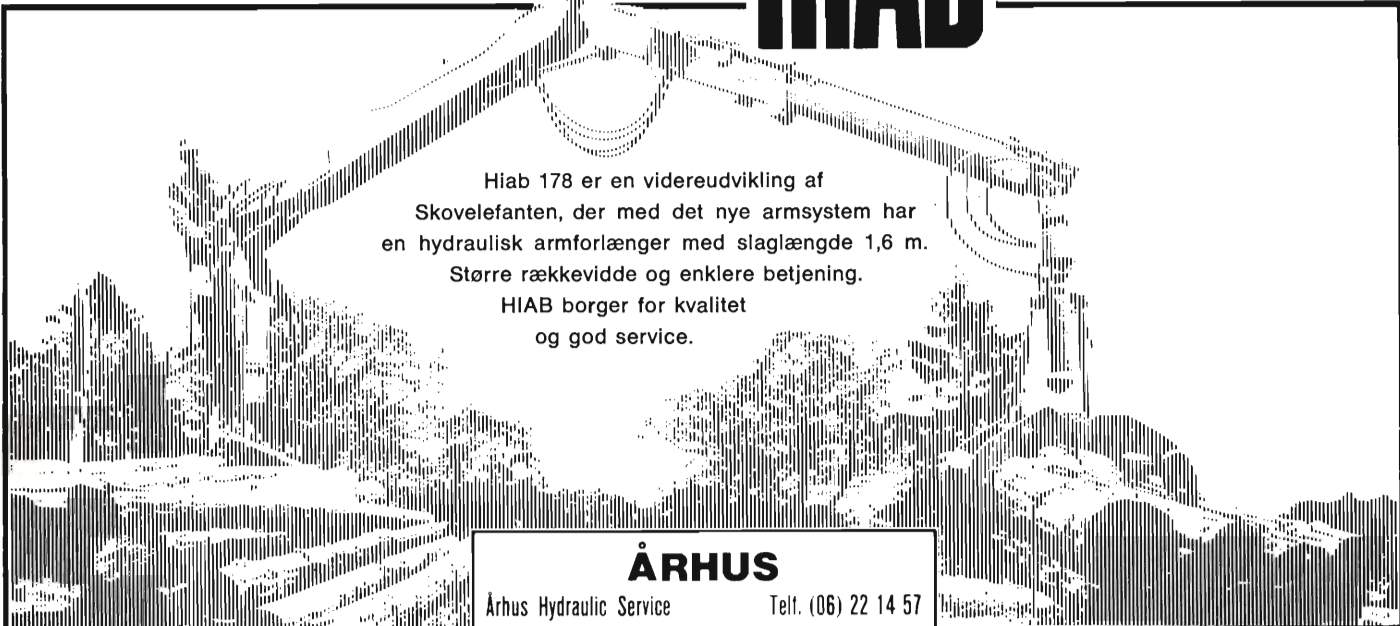
Tlf. (03) 760 Nyland 110

SKOVKORT
GODSKORT
LUFTFOTOGRAFERING

sa

DANSK SKOVFORENING

Model 178...en ny **HIAB** skovkran

Hiab 178 er en videreudvikling af Skovelefanten, der med det nye armsystem har en hydraulisk armforlænger med slaglængde 1,6 m. Større rækkevidde og enklere betjening. HIAB borger for kvalitet og god service.

ÅRHUS

Århus Hydraulic Service Telf. (06) 22 14 57

PAARUP

Midtjysk Hydraulik Telf. (06) 86 52 22

ÅLBORG

Ålborg Hydraulic Telf. (08) 37 14 66

ESBJERG

Erling Christoffersen Telf. (05) 12 52 40

ODENSE

Knud Nyegaard Telf. (09) 12 10 69

VORDINGBORG

Vordingborg Hydraulic Telf. (03) 775-2248

KØBENHAVN

A/S Hiab Hydraulik, Herlev Telf. (01) 94 81 22

Vi er køber af:

EXPORT-IMPORT
pyntegrønt/
juletræer en gros

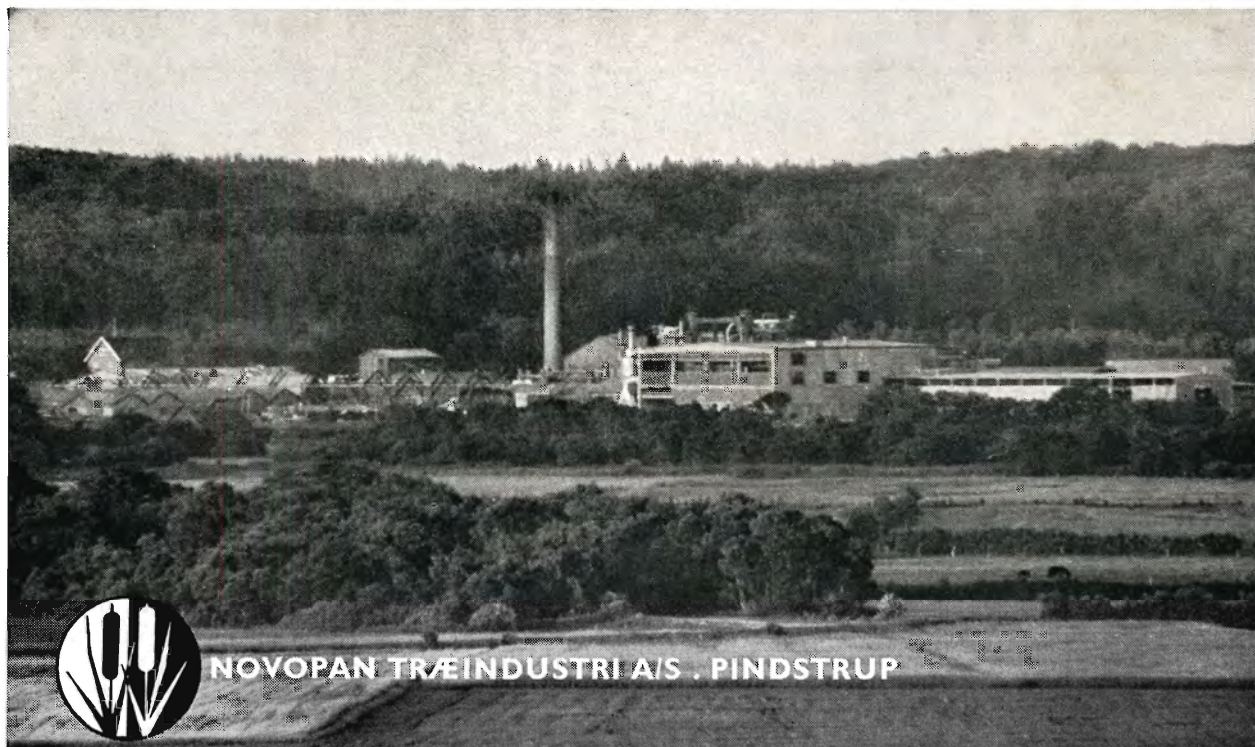
20.000 stk. NORDMANN juletræer 100/150 cm
10.000 stk. NORDMANN juletræer 150/200 cm
20.000 stk. ÆDELGRAN juletræer 175/250 cm
100.000 stk. RØDGRAN juletræer 100/200 cm
Nævnte sorter/størrelser købes i større partier.

Vi berejser hele landet sidst i juli og i begyndelsen af august.

- dangrøn -

HANS VOSS ^{A/s}

TELEFON (046) 718 97 . POSTBOX 88 . 6330 PADBORG

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S . PINDSTRUP

I Finland og Sverige tiltrækkes nu millioner af skovplanter i **Paperpot**

den nye prisbillige formeringspotte med de mange dyrkningsmæssige fordele. Rekvirer brochure med oplysninger om Paperpot fra eet af nedennævnte firmaer. Paperpot-systemet (potter og hjælpemidler) forhandles af:

A/S L. Dæhnfeldt
A. Hansens Amagerfrø
J. E. Ohlsens Enke
Østergårds Frøavl A/S
R. Wibolts
Frøavl & Frøhandel A/S

DENIAGRO A/S

